

Бойко І.М.

Для 8 класу

Вивчення історії України
в контексті європейської
культури

I. Писемність

中国汉语

- Пишуть ієрогліфами
- Китайська писемність виникла в III тис. до н. е.
- Ієрогліф – від грецьк. “священні письмена, що викарбувані на камені”.
- Це знаки, що передають не звук, а склад, слово або поняття, іноді багатозначне.
- Китайські ієрогліфи за походженням – піктограми (малюнки)
- Пишуть стовпчиком
- Пишуть тушшю й пензликами. Під час написання ієрогліфа не дозволялось зупинятись, підправляти, домальовувати.
- Ієрогліфи могли мати асоціативне значення. Це поглиблює зміст художнього твору.

- Пишутъ

明之既能通遠
華杏何至
隔同心

丙午之夏
再誌

II. Виховання

- Писати та читати вміли тільки представники еліти (придворні, чиновники)
- Щоб стати чиновником, треба дістати надзвичайну освіту:
- вивчити напам'ять конфуціанські закони, що складаються з 400 тис. ієрогліфів;
- вивчити живопис, каліграфію, правила віршування (вміти писати вірші мали всі), окремі історичні та філософські твори;
- навчання починалось у 7 років та тривало 12-13 років.

II. Виховання

- Кожен претендент на посаду чиновника повинен здати іспит.
- В Китаї дуже цінується освіченість.
- При дворі правителя Сюаньцзуня було засновано дві академії :

Ліс Пензлів та

Зібрання Мудрих, а також

Школу акторської майстерності Групи Сед

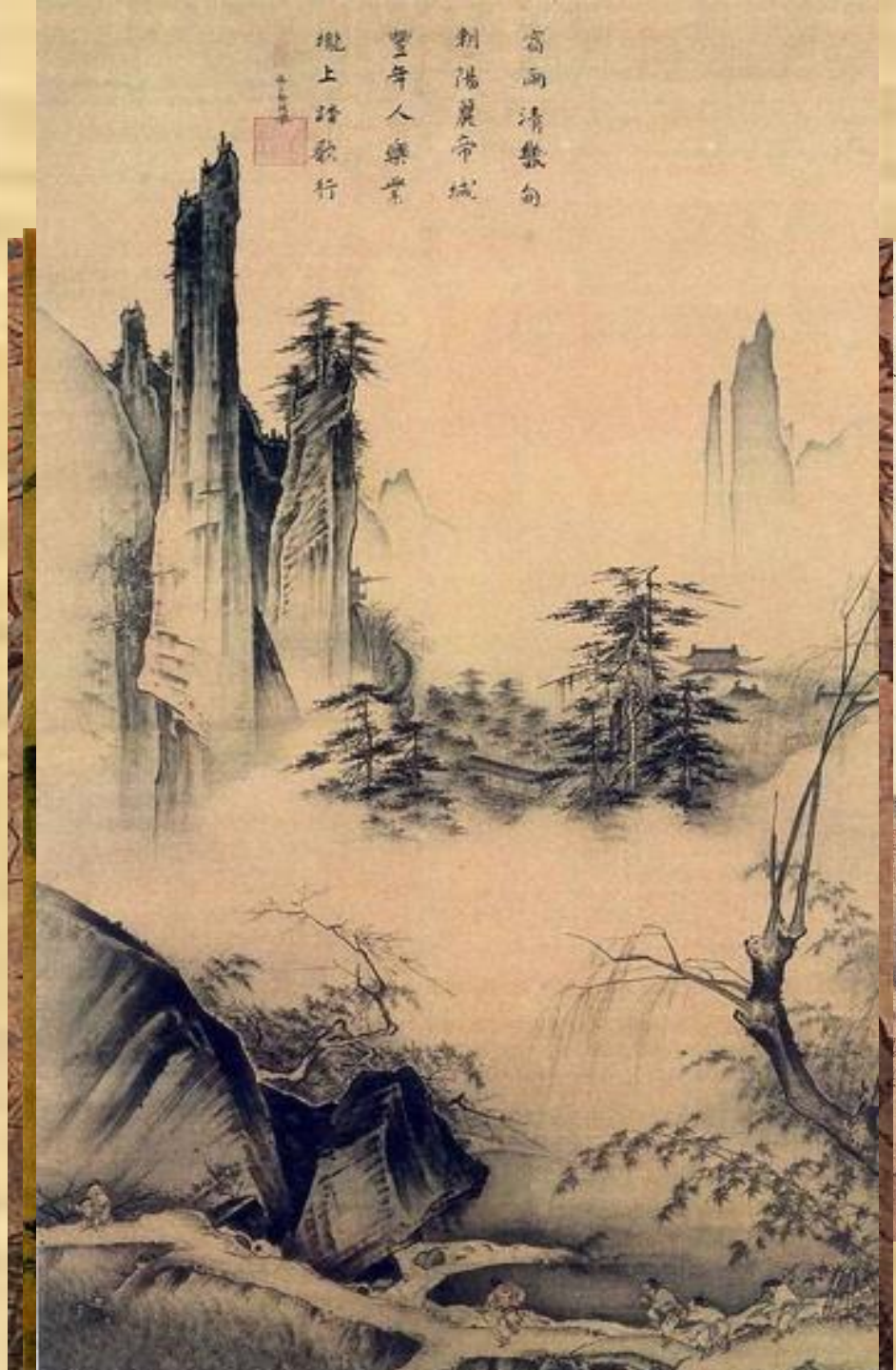

Архітектура

- Пагоди – храмова архітектура

- Живопись

III. Література

- Поет в Китаї дуже поважна людина.
- Вірші повинні вміти писати всі придворні та чиновники.
- Вірші повинні передавати мудрість автора.
- Головне завдання твору зображувати життя таким, як належить.
- В китайській поезії творів *про кохання немає.*
- Китайську поезію можна охарактеризувати як поезію спілкування з друзями (це явище унікальне в світовій літературі)
- Ще одна тема китайської поезії – історія.
- Темою віршів була й тема людини, її долі.
- А ще – тема захисту північних кордонів від кочівників.
- Китайській цивілізації, і зокрема китайській поезії притаманний культ природи. Якщо для європейця природа – це “вид збоку”, то для китайця – “погляд зсередини”

III. Література

- Китайська поезія зображує людину через природу і природу через людину, використовуючи характерний для китайської культури символізм.
- Для китайського пейзажного живопису характерне використання всього двох кольорів: чорного й білого. Пейзаж змальовує найчастіше гори й воду (філософія єдності землі й води як основних сил природи), зображення розташовується вертикально на сувої.
- Всі вірші, незалежно від змісту, є філософські.
- Особливістю китайської поезії є те, що вона не говорить прямо (тому її дуже складно перекладати). Китайська поезія цінує небагатослівність, натяки. Власне, й ієрогліф має кілька значень, інколи вони асоціативні.

Попрацюймо з текстом.

Знову весна

отак промине.

Де ж він, той рік,

коли зможу вернутись додому?

(Ду Фу “Обірвані рядки”)

Тлумачення 1

Знову весна

1 рядок --констатація факту

отак промине.

2 рядок— навіює настрої

Де ж він, той рік,

3 рядок — сум поглиблюється, конкретизується

коли зможу вернутись додому?

4 рядок — натяк на те, що в Китаї було багато мандрівників, в тому числі вигнанців.

(Ду Фу “Обірвані рядки”)

Тлумачення 2

Знову весна 1 рядок. Весна = юність, час пошуку сенсу буття
отак промине.

Де ж він, той рік, 3 рядок. А чи знайде автор сенс буття?
коли зможу вернутись додому?

4 рядок — натяк на те, що в Китаї було багато мандрівників, в тому числі вигнанців.

(Ду Фу “Обірвані рядки”)

Тлумачення 3

*Знову весна
отак промине.
Де ж він, той рік,
коли зможу вернутись додому?*

3-4 рядок. Мотив повернення додому в китайській поезії — це і мотив приходу смерті.

(Ду Фу “Обірвані рядки”)

ІV. Лі Бо (701 – 762)

Теми віршів

Пейзажна лірика.

У цей день хмари гарні,

Зелена річка, осінні горби...

Нахиляю глечик, наливаю текучої зорі,

Зриваю хризантеми... вони вкрили весь простір...

“Дев’ятий день”. Пер. І.Лисекича, В.Шлії

Тема дружби.

Кінець кінцем, для чого
Я прибув, друже мій, сюди?
У бездіяльності тиняюсь тут,
Й нема кому мені допомогти.
Без друга й без сім'ї
Нудьгую, як ніколи.
А сосни скриплять, скриплять
Узимку, день і ніч...
“Надсилаю Ду Фу з Шацю”

Про важке життя селян, їхні турботи.

*Та коли від початку й до скону -- лише
зітхання і стогін,
хто ж затулитися зможе тими не
вічними квітами,
що пливуть по воді...*

Пер. І.Лисекича, В.Шлії.

Філософська лірика

*Мене спитали, в чому смисл
мого життя у горах.*

*Я усміхнувся і промовчав,
ну що тут говорити!*

*З дерев опалі пелюстки
пливуть у далечі – безвісті –
В новий, у зовсім інший світ,
байдужий до людського!*

Пер. Г. Туркова

V. Ду Фу (712 – 770)

Теми віршів

Пейзажна лірика.

Річка – лазур,

І птахи все ясніші й ясніші.

Гори – смарагд,

І ось-ось запалають квіти.

Знову весна

отак промине.

Де ж він, той рік,

коли зможу вернутись додому?

“Обірвані рядки” Пер. Г.Туркова

Тема дружби

*Все завмерло у домі.
Один серед безлічі книг.
Всю ніч до світанку
Я думаю тільки про вас.
Всю ніч я повторюю
Безсмертні рядки Лі Бо.
Або ж в книжках шукаю
Про величну дружбу розповідь.
Пер. І.Бойко*

Тема людини та її долі

О, если бы
Такой построить дом,
Под крышею
Громадною одной,
Чтоб миллионы комнат
Были в нем
Для бедняков,
Обиженных судьбой.
Чтоб не боялся
Ветра и дождя
И, как гора,
Был прочен и высок,
И если бы,
По жизни проходя,
Его я наяву
Увидеть мог, –
Тогда –
Пусть мой развалится очаг,
Пусть я замерзну –
Лишь бы было так.

Пер. В. Тублина

Тема Батьківщини (сюди належать й вірші про війну)

*Пішли герої
Взимку в хуртовину
На подвиг
Безнадійний і безславний.
І стала їхня кров
У озері – водою.
І озеро Ченьтао
Червоним стало.
В далекім небі
Мла блакитна,
Давно все
Після бою постихало.
А сорок тисяч
Воїнів Китаю
Загибло тут –
Життя своє віддало...*

Пер. Л.Шкаруба, С.Шошура.

Тема самотності

Метляюсь по світу.

З ким себе порівняти?

Між землею і небом

Чайка на мілині піщаній.

Пер. І.Лисекича, В.Шлії.

...Від рідних, друзів жодного нема листа.

*Старий і хворий став, човном мандрую
одиноким...*

Гористу північ полонила безліч дужих лат;

На поручні спираюсь, а сльози кап та кап...

“Піднявся на вежу міста Юеяна”

Література

- Журнал “Зарубіжна література в школі”
- Детская энциклопедия в 12 тт. т. 12. – М., 1977
- Ілюстрації з сайтів:
 - <http://http://uk.wikipedia.org>
 - <http://http://ru.wikipedia.org>